

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/50/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124206937
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8124206937.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

22 29C/50/2024

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., zast.: JUDr. Branislav Kahanec, advokát so sídlom Vajanského 33, 080 01 Prešov proti žalovanému: Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava o náhradu škody, takto

rozhodol:

22 29C/50/2024

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 8 000 EUR s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 01.03.2024 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

2 29C/50/2024

1. Žalobca žalobou doručenu súdu dňa 06.08.2024 si voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie 22 600 EUR s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 01.03.2024 do zaplatenia titulom nemajetkovej ujmy.

2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru zo dňa 18.06.2022 bolo voči jeho osobe vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa ust. § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu.

3. Uznesením Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 41Tp/76/2022 zo dňa 20.06.2022 bol žalobca vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

4. Dňa 13.12.2022 bola prokurátorom Krajskej prokuratúry Prešov podaná na žalobcu obžaloba pre obzvlášť závažný zločin vraždy.

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 41Tk/1/2022 zo dňa 27.03.2023 bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa ust. § 14 ods. 1 Trestného zákona.

6. Na základe odvolania podaného žalobcom, Krajský súd v Prešove rozsudkom pod sp. zn. 10To/24/2023 zo dňa 02.08.2023 o odvolaní prokurátora a žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Prešove rozhodol tak, že žalobcu spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom.

7. Z väzby bol žalobca prepustený 02.08.2023, teda celkovo bol väzobne stíhaný 412 dní.

8. V danej veci bol žalobca trestne stíhaný a vo väzbe nezákonne, keďže trestné konanie skončilo jeho oslobodením spod obžaloby. Z uvedených dôvodov si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z..

9. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu a trestné stíhanie ako také, je potrebné vychádzať napríklad z povahy trestnej veci, dĺžky obmedzenia osobnej slobody, následkov väzby na osobný, rodinný, pracovný život žalobcu a osobu žalobcu.

10. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo/125/2019, v zmysle ktorého každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné.

11. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že v prípade určovania výšky náhrady nemajetkovej ujmy možno na jednej strane vychádzať z tzv. prezumovaných následkov, ktoré nie je potrebné v konaní osobitne preukazovať. Osobitne tak nie je potrebné preukazovať to, že nezákonná väzba zasiahla do práva na súkromie, práva na ochranu súkromného života, osobnej slobody, dôstojnosti, cti, dobrej povesti, psychiky, či rodinného života žalobcu.

12. V okolnostiach tejto sporovej veci je potrebné poukázať na to, že žalobca bol obvinený z obzvlášť závažného zločinu vraždy, za ktorý bolo možné uložiť trest odňatia slobody v trvaní 15 až 20 rokov. Samotné obvinenie z vraždy vzbudzuje morálne odsúdenie osoby u verejnosti a nepochybne má vplyv aj na psychické zdravie dotknutej osoby. Počas trvania väzby bol podstatným spôsobom obmedzený na spoločenskom a kultúrnom živote. Osobitne je potrebné poukázať, že bol vylúčený z rodinného života, keďže jeho manželka je zdravotne postihnutou osobou, čo si pri niektorých situáciách vyžaduje asistenciu tretej osoby. Vo väzbe žalobca opakovane vyjadroval obavy ohľadom svojej budúcnosti a pociťoval značný psychický tlak. Žalobca okrem toho prišiel o dobrú povesť v obci. C. sú malou obcou v okrese D., pričom spáchanie predmetného skutku bolo v celoslovenských médiách odvysielané.

13. V predmetnom konaní si tak uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 50 EUR za 1 deň väzby v celkovej sume 20 600 EUR a za celkové trestné stíhanie ďalšiu sumu 2 000 EUR.

14. Dňa 04.09.2023 žalobca v súlade so zákonom č. 514/2003 podal písomnú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

15. Žalovaný dňa 29.02.2024 v písomnom stanovisku žalobcovi oznámil, že nárok žalobcu na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že žalobcovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy nevzniklo. V predmetnom konaní si uplatňuje aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,5 % ročne počnúc dňom 01.03.2024.

16. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť pre existenciu okolností vylučujúcich zodpovednosť žalovaného za škodu v zmysle ust. § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z..

17. Otázkou zavinenia trestného stíhanie a väzby je potrebné podľa názoru žalovaného skúmať komplexne a to nielen vo svetle výsledku trestného konania, ale predovšetkým vo vzťahu ku konaniu žalobcu, ktoré bolo dôvodom začatia trestného stíhanie, ako i následnému vzatiu žalobcu do väzby a podrobne verifikovať naplnenie dôvodov, pre ktoré bol žalobca v rozhodnom čase trestne stíhaný a vzatý do väzby, ako aj mieru zavinenia trestného stíhanie a väzby zo strany samotného žalobcu.

18. Už pri vznesení obvinenia polícia vychádzala zo skutkového stavu zisteného výsluchom poškodeného v predmetnom trestnom konaní A. E., manželky žalobcu, ako aj samotného žalobcu zadržaného ako podozrivého, ktorý uviedol, že bol v čase spáchania skutku riadne opitý a taktiež

chcel poškodeného zraniť. Výpovede samotného žalobcu ako obvineného, poškodeného a svedkyne svojím obsahom tvorili zákonný a plne spôsobilý podklad pre vznesenie obvinenia. V čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia doposiaľ zabezpečené dôkazy svedčili v neprospech žalobcu, pričom žalovaný zdôrazňuje, že už na základe výpovede samotného žalobcu v procesnej pozícii zadržaného a podozrivého, ako aj svedkyne F. B. a poškodeného A. E., orgány činné v trestnom konaní nemali inú zákonnú možnosť a museli postupovať v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, teda žalobca si trestné stíhanie zaviniť sám najmä svojím aktívnym konaním.

19. Súd rozhodujúci o väzbe skonštatoval, že v danom prípade existujú materiálne podmienky väzby žalobcu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

20. Súd rozhodujúci o väzbe konštatoval, že agresivita obvineného voči iným osobám má stupňujúcu tendenciu. Z výpovedí vyššie uvedených svedkov navyše vyplýva, že nehody medzi obvineným a poškodeným sýtené neverou manželky a nedostatočným staraním sa o domácnosť obvineného sa dostávajú na povrch najmä pod vplyvom alkoholu. Z takto uvedených dôvodov mal preto súd obavu, že v budúcnosti najmä pod vplyvom alkoholu by sa obvinený pokúsil realizovať svoje vyhrážky, teda, že poškodeného zabije. V počiatočnom štádiu prípravného konania je aj hrozba vysokého trestu, teda od 15 rokov do 20 rokov dostatočným dôvodom pre tzv. útekovú väzbu, pričom v tomto smere súd poukázal na rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva. Z rozhodnutia o väzbe je preukázané, že žalobca bol v čase spáchania skutku 5 x súdne trestaný, pričom naposledy bol odsúdený v roku 2020 za prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky a taktiež mal v čase vzatia do väzby v registri priestupkov okrem dvoch dopravných priestupkov v roku 2017 a 2018 aj priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil voči svojej manželke.

21. Za zásadnú považuje žalovaný skutočnosť, že proti rozhodnutiu o väzbe žalobca nepodal sťažnosť a vzdal sa práva podať sťažnosť za seba aj osoby na to oprávnené, pričom sťažnosť nepodal žalobca ani proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Žalobca teda nepodnikol absolútne žiadne kroky, ktorými by sa v počiatočnom trestného konania bránil, teda namietal jeho nezákonnosť.

22. Poškodeného žalobca toleroval, lebo mu nosil alkohol, avšak žalobca vedel, že medzi ním a poškodeným dochádza ku konfliktom aj v súvislosti s neverou manželky so samotným poškodeným a taktiež vedel, že dochádza i k fyzickým útokom medzi ním a poškodeným, napriek tomu s ním u seba doma požíval alkohol.

23. V prípade žalobcu existovali prinajmenšom 3 zásadné dôvody, ktoré odôvodňovali vznesenie obvinenia za trestný čin, ako i následné zabezpečenie jeho osoby na účely trestného konania a to trestná minulosť žalobcu, záznamy v evidencii priestupkov a skutočnosť, že žalobca ako obvinený bol v zmysle znaleckého posudku MUDr. Martina Kováča č. 293/2022 v čase zadržania pod vplyvom alkoholu, pričom agresivita žalobcu má stupňujúcu tendenciu práve v dôsledku požívania alkoholu.

24. Podľa názoru žalovaného je v tomto prípade vylúčené priznanie nároku na odškodnenie, nakoľko žalobcovi nevzniklo v tejto súvislosti právo na náhradu nemajetkovej ujmy a to z dôvodu, že si žalobca väzbu a trestné stíhanie zaviniť sám, najmä svojím aktívnym konaním.

25. K požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy uviedol, že žalobca síce uviedol výšku náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej podľa neho v príčinnej súvislosti s konkrétnym právnym titulom, no neuviedol konkrétny zásah jednotlivých titulov do života žalobcu, pričom žalovaný poukazuje na to, že každý zásah, osobitne v prípade uznesenia o vznesení obvinenia a rozhodnutia o väzbe, môže mať za následok vznik diametrálne odlišných následkov v nemajetkovej sfére konkrétnej osoby.

26. Žalovaný má za to, že v tomto prípade žalobca v podanej žalobe neprodukoval žiadne relevantné tvrdenia a už vôbec nie dôkazy vo vzťahu k údajnému zásahu do povesti, resp. dobrého mena žalobcu, rovnako ako ani zásah do rodinného, pracovného, či spoločenského života žalobcu. Naopak, z vyšetrovacieho spisu v predmetnej trestnej veci žalobcu a priestupkových konaní vyplývajú skutočnosti, ktoré vylučujú akýkoľvek vplyv väzby alebo trestného stíhanie na osobnostnú sféru žalobcu a jeho rodiny, spoločenský alebo profesijný život, alebo jeho integritu. Z poznatkov vyšetrovacieho spisu v predmetnej trestnej veci žalobcu a priestupkových konaní je jasné, že žalobca s manželkou nemal dobrý vzťah a práve naopak, rodinné vzťahy mal trvalo rozvrátené. Čo sa týka profesijného života, žalobca bol v čase

trestného stíhania a väzby nezamestnaný, pričom ho živila manželka z jej dôchodku o čom samotný žalobca vypovedal.

27. Žalobca jednoznačne nepreukázal zásah trestného stíhania a taktiež ani výkonu väzby do jednotlivých zložiek jeho života, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. K údajnej medializácii žalovaný uviedol, že štát nemôže zodpovedať za konanie tretích osôb a prípadnú náhradu škody si mal žalobca uplatňovať proti týmto subjektom v inom konaní a uplatnenie nároku na náhradu škody nie je možné v režime zákona č. 514/2003 Z.z. Z dôvodu, že v prípade žalobcu neexistuje spôsobilý titul pre uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj z dôvodu, že žalobca neunesol nielen dôkazné bremeno, ale ani len bremeno tvrdenia o údajnom vzniku nemajetkovej ujmy v požadovanej celkovej výške, považuje žalovaný žalobcom uplatnený nárok na náhradu majetkovej ujmy za neopodstatnený.

28. Žalobca v replike uviedol, že popiera tvrdenia žalovaného o tom, že by si väzbu zaviniel on sám, pretože z trestného spisu nevyplývajú žiadne okolnosti po skutku samotnom, ktoré by svedčili v prospech procesnej obrany žalovaného. Načrtnutá problematika zavinení väzby bola ako právna otázka opakovane posúdená Najvyšším súdom, pričom dovolací súd k nej zaujal jednoznačný postoj, ktorý svedčí o ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, reprezentovanej rozhodnutiami 7Cdo/243/2019 ako aj 5Cdo/40/2019.

29. V okolnostiach tejto trestnej veci z vyšetrovacieho spisu, ako aj výsluchu žalobcu ako obvineného vyplýva, že bezprostredne po skutku tento stratil vedomie, pričom ho zobudila až hliadka Policajného zboru po príchode na miesto. Okrem toho v procesnom postavení obvineného do zápisnice o jeho výsluchu žalobca uvádzal skutočnosti, ktoré svedčili v jeho prospech a teda v prospech neviny. Žalovaný zapríčinenie si väzby zo strany žalobcu vzhliada aj vo výsluchu žalobcu v postavení podozrivého. V tejto súvislosti, ale žalobca uvádza, že predmetná zápisnica nebola ako dôkaz pripustená v trestnom konaní a to z dôvodu porušenia práva žalobcu na obhajobu. Jej nezákonnosť v trestnom konaní má za následok, že na túto nemožno prihliadať ani v konaní o náhradu škody pred všeobecným súdom.

30. Z dôvodu právnej istoty a opatrnosti uvádza, že už pri jeho prvom výsluchu v postavení podozrivého popísal konanie zo strany poškodeného v zhode s ďalšími výsluchmi v procesnom postavení obvineného. Použitie iných výrazových prostriedkov v nasledujúcich výsluchoch nezakladá rozpory v jeho výpovediach. Nesprávna je taktiež argumentácia žalovaného o tom, že všeobecné súdy konštatovali dôvody väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že žalobca bol nielenže spod obžaloby oslobodený, ale nesprávnosť väzby v konečnom dôsledku vyplýva aj z citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Na zavinenie väzby nemá vplyv ani skutočnosť, že žalobca bol pod vplyvom alkoholu v čase skutku, pretože jeho konanie bolo posúdené ako nutná obrana. Žalobca predsa nemohol očakávať, že sa proti jeho telesnej integrite bude viesť útok zo strany tretej osoby a preto predvídavo nepožil alkoholické nápoje.

31. Taktiež obranu žalovaného, že žalobca proti rozhodnutiu o väzbe nepodal sťažnosť považuje za nedôvodnú, čo nesporne vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutiach 6Cdo/75/2017 a 9Cdo/65/2020.

32. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného, že žalobca nepreukázal zásah trestného stíhania a väzby do jednotlivých zložiek jeho osoby uvádza, že pri väzobnom stíhaní a jeho dopade na osobnú slobodu dotknutej osoby je jej samotné uvalenie skutočnosťou odôvodňujúcou následné priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. V rámci argumentácie obe sporové strany poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR pod sp. zn. 3Cdo/2357/2010, v ktorom sa náhrada ujmy pohybuje orientačne od 20 do 60 EUR za deň väzby.

33. Pokiaľ žalovaný konštatuje, že štát nemôže niesť zodpovednosť za konanie tretích osôb a medializáciu trestného stíhania, uvedenou argumentáciou žalobca cielil k záveru o tom, že masovokomunikačné prostriedky, ako je televízia a reportáž v médiu s celoslovenským dosahom má sama o sebe dopad na občianskej cti a povesti, nakoľko nie je možné určiť počet osôb, ktoré reportáž videli.

34. Žalovaný v duplike zdôraznil všetky námietky, ktorými odôvodňuje zavinenie žalobcu a to jeho výpoveďou ako podozrivého, výpoveďou svedkyne, i výpoveď poškodeného, osobnosťou žalobcu s

poukazom na jeho trestnú a priestupkovú minulosť, výpoveďou žalobcu ako obvineného, ktorý doznať, že manželku napadol veľa krát, zjavnú agresivitu žalobcu pod vplyvom alkoholu, žalobca mohol mať v čase spáchania skutku až 3,44 promile alkoholu, do stavu opitosti sa dostával dobrovoľne v prostredí, resp. s osobami, s ktorými mal predchádzajúce konflikty, jeho manželka vypovedala v konaní o tom, ako sa k nej žalobca zle správa, výsluch príslušníka Policajného zboru o tom, že manželka boli opakovane opití a hádali sa, vrátane nepodania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a rozhodnutí o väzbe.

35. Zdôraznil, že svoju námietku nepodporuje výlučne poukazom na predchádzajúcu trestnú minulosť žalobcu s tým, že dostačujúcim spôsobom preukázal existenciu aktívneho konania žalobcu, ktoré možno zjednodušene opísať nasledovne - žalobca, ktorý sa v minulosti dopustil násilného správania voči svojej manželke i poškodenému vždy pod vplyvom alkoholu s týmito osobami naďalej alkohol užíval a to až do stavu akútnej otravy, pričom ako sám vypovedal, v deň spáchania skutku poškodeného napadol, zranil s tým, že takto postupoval vedome.

36. Pokiaľ ide o námietku neprípustnosti prihladania na obsah zápisnice o výsluchu žalobcu ako podozrivého, ako aj výsluch jeho manželky bezprostredne po skutku, poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky II.ÚS 366/04 a II.ÚS 1774/14.

37. Žalovaný v tomto konaní netvrdí, že žalobcovi nárok nevznikol, lebo nepodal sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe, na uvedenú skutočnosť upozorňoval iba v kontexte aktivity žalobcu pri odstraňovaní tvrdeného protiprávneho stavu.

38. Pokiaľ ide o samotný uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, poukazuje na to, že v žalobe absentujú relevantné skutkové tvrdenia o vzniku nemajetkovej ujmy v osobnostnej sfére žalobcu v súvislosti s konkrétnym titulom. V replike sa zodpovedajúce tvrdenia nenachádzajú, to znamená, že naďalej nie je možné v konaní prepojiť konkrétne tvrdené následky s konkrétnou tvrdenou príčinou. Navyše je na tomto mieste potrebné zdôrazniť, že trestné stíhanie a väzba sa v celom rozsahu prekrývajú, z čoho podľa názoru žalovaného vyplýva, že ak sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou, táto nevyhnutne musí konzumovať prípadné následky trestného stíhania.

39. Rovnako žalobca v replike neuviedol žiadne konkrétnejšie tvrdenia o zásahu do jeho povesti, rodinného, či súkromného života. Žalovaný existenciu týchto zásahov spochybňuje z dôvodu, že žalobca s manželkou nemal dobrý vzťah; v čase trestného stíhania väzby bol nezamestnaný a živila ho manželka, rodina žalobcu je v obci známa nadmerným požívaním alkoholických nápojov a žalobca je na alkohole závislý a súčasne má viacero záznamov v registri trestov, ako aj v evidencii priestupkov. K pasáži dotýkajúcej sa medializácie trestného stíhania uvádza, že táto je zmätočná a nelogická. Žalobca cituje časť žaloby, z ktorej je nepochybné, že jeho povesť a česť mala utrpieť v dôsledku vysielania reportáže. Tento záver potom potvrdzuje v replike tvrdením, že týmto chcel poukázať na dopad masovokomunikačných prostriedkov na česť a povesť, keďže nemožno určiť počet osôb, ktoré reportáž videli. Zjednodušene povedané, žalobca tvrdí, že odvysielaním reportáže došlo k zásahu do jeho povesti a cti. Napriek uvedenému žalovaný zotrváva na tom, že nenesie zodpovednosť za prípadné následky spôsobené medializáciou a na podporu svojho tvrdenia poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave 14Co/418/2012.

40. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 41Tk/1/2022, žiadosti o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, oznámením žalovaného, výpisom z registra trestov, výpisom priestupkov, priestupkovým spisom, obsahom výpovedí žalobcu a svedkov z trestného konania, znaleckými posudkami č. 293/2022, 49 a 56/2022, výsluchom žalobcu, svedkov F. B., G. H. a G. I., ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

41. Unesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove zo dňa 18.06.2022 pod ČVS:KRP-54/1-VYS-PO-2022 bolo voči osobe žalobcu vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa ust. § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu.

42. Uznesením Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 41Tp/76/2022 zo dňa 20.06.2022 bol žalobca ako obvinený vzatý do väzby z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom väzba začala plynúť dňom 17.06.2022.

43. Ako dôvod väzby bolo uvedené ust. § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, teda, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak mohol vyhnúť trestnému stíhaniu alebo trestu, prípadne že bude pokračovať v trestnej činnosti.

44. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že v počiatočnom štádiu prípravného konania je aj hrozba vysokého trestu, teda od 15 do 20 rokov dostatočným dôvodom pre tzv. útekovú väzbu. Obvinený A. B. bol doposiaľ 5 x súdne trestaný. Aj keď staršie odsúdenia sú zahladené, fikcia neodsúdenia nebráni konštatovať, že obvinený už v minulosti priebežne spáchal trestné činy a z toho vyvodit' príslušný záver o osobe obvineného a jeho sklone k trestnej činnosti. Napokon bol okrem dvoch dopravných priestupkov v roku 2017 a 2018 postihnutý aj za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil dňa 19.08.2017 s tým, že fyzicky napadol svoju manželku.

45. Konštatoval, že agresivita obvineného voči iným osobám má stupňujúcu tendenciu. Z výpovedí svedkov vyplýva, že nehody medzi obvineným a poškodeným sýtené neverou manželky a nedostatočným staraním sa o domácnosť obvineného sa dostávajú na povrch najmä pod vplyvom alkoholu. Z takto uvedených dôvodov, mal preto súd obavu, že v budúcnosti najmä pod vplyvom alkoholu by sa obvinený pokúsil realizovať svoje vyhrážky.

46. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27.03.2023 pod sp. zn. 41Tk/1/2022 bol žalobca uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu, pretože dňa 17.06.2022 v čase okolo 13:00 hodiny v spálni rodinného domu s popisným č. 132 v obci Lackovce po predchádzajúcej konzumácii alkoholických nápojov s manželkou a poškodeným A. E. a po následnej slovnej hádke obvineného A. B. s poškodeným A. E., ktorá vyústila do vzájomnej potýčky, počas ktorej obvinený A. B. a poškodený A. E. vzájomne zápasili na posteli v spálni, obvinený A. B. pri tom, ako ležal na posteli na chrbte, sa poškodený A. E. na neho posadil a začal držať pod krkom, zobral do svojej ruky neotvorenú sklenenú fľašu od piva, ktorá sa nachádza na stolíku vedľa postele a udelil ňou poškodeného A. E. po hlave, v dôsledku čoho sa fľaša sa rozbila, v ruke mu ostalo hrdlo fľaše a s ostrým ulomeným zakončením a ďalej pokračoval v útoku na poškodeného A. E., tak, že začal opakovane rezať poškodeného do oblasti jeho tváre a krku, pričom obvinený kričal na poškodeného, že ho zabije a poškodený sa bránil tak, že rukami držal obvineného pod krkom a bránil mu v ďalšom útoku a po krátkom čase poškodený vstal, pretože silno krvácal, odišiel do kúpeľne uvedeného rodinného domu, kde sa pokúšal zastaviť krvácanie, následne obvinený pod vplyvom alkoholu zaspal, čím poškodenému spôsobil viaceré zranenia a 2 rezné rany v čelovej oblasti vpravo s drobnými cudzími telieskami v mieste rezných rán, 2 rezné rany v oblasti čeľusti vpravo, reznú ranu brady, viaceré rezné rany krku vpravo, reznú ranu na prvom článku ukazováka pravej ruky, kde sa jedná o poranenia stredne ťažké s dobou liečenia 12 až 14 dní, hlbokú reznú ranu na pravej strane nosa, hlbokú reznú ranu na pravej strane krku s poranením a ľahkým prekrvácaním podkožného svalu, teda sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k úmyselnému spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví, avšak k dokonaniu trestného činu nedošlo, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov nepodmienečne a ochranné protialkoholické liečenie.

47. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 02.08.2023 pod sp. zn. 10To/24/2023 rozsudok Okresného súdu Prešov zrušil a žalobcu spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom.

48. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že ani odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že obžalovaný spôsobil poškodenému zranenia majúce charakter ublíženia na zdraví a to na tvári a krku, kde hrozí aj smrteľné zranenie. Avšak len z tejto skutočnosti nie je možné uzavrieť, že konanie obžalovaného je trestným činom. Pre takýto záver je potrebné najprv zistiť, či obžalovaný nekonal za podmienok zakladajúcich nutnú obranu.

49. V predmetnej veci tak na základe výpovedí obžalovaného, ako aj poškodeného a znaleckého posudku je zrejmé, že útočníkom nebol obžalovaný, ale poškodený, ktorý sám priznal, že ako prvý opakovane udelil päťami obžalovaného do tváre, následne ho telom na posteli priľahol, znehybnil a chytil pod krk a zo znaleckého posudku vyplýva aj to, že tiež následne udieral obžalovaného ďalej päťami do tváre.

50. Ako nehodnoverné posúdil tvrdenie poškodeného o strachu z útoku obžalovaného vzhľadom na závery znaleckého posudku z odboru psychológia, podľa ktorých u obžalovaného nejde primárne o

jadrového agresora a prípadné heteroagresívne správanie, ak sa uňho objaví, tak skôr vyprovokovaním. Nie je konfliktným, ani aktívne provokujúcim typom osobnosti, obvykle sa nedostáva do problémov kvôli svojmu správaniu a v záťažových situáciách má sklon nereagovať agresívne, ale vyhýbavo, únikovo, podriadivo. O týchto vlastnostiach obžalovaného poškodený nepochybne vedel, keď si dovolil zneužívať jeho manželku a aj v predmetný deň poškodený obžalovanému neustále niečo vyčítal a ponižoval ho.

51. Účelovosti tvrdenia poškodeného zodpovedajú aj závery znaleckého posudku z odboru psychológia, podľa ktorých je všeobecná hodnovernosť poškodeného podpriemerná a možno uňho predpokladať vyššiu pravdepodobnosť vedomých a zámerných fabulácií. Vo všeobecnosti je u osobnosti poškodeného prítomná vyššia tendencia správať sa sociálne žiaduco a sú u nej prítomné vyššie simulačné a disimulačné tendencie, vo vyššej miere fabulačné tendencie a snaha skresľovať výpovede vo svoj prospech.

52. K rezným zraneniam poškodeného uviedol, že riziko z výsledku konfliktu, ktorý je konfliktom útočníka a obrancu musí niesť predovšetkým útočník. Zranenia poškodenému boli spôsobené počas jeho fyzického útoku na obžalovaného a to potom, čo menej intenzívne spôsoby obrany neboli účinné. Dôležité je tiež poukázať na to, že poškodený mal v porovnaní s obžalovaným výraznú fyzickú prevahu a že obžalovaný bol priľahnutý poškodeným s hmotnosťou ešte raz tak vyššou ako obžalovaný, čo mu spôsobilo ťažkosti s dýchaním a pocit dusenia, čo všeobecne spôsobuje u človeka paniku a úzkostný stav, v dôsledku ktorých koná reflexívne v pude sebazáchovy. Po ukončení útoku poškodeného už obžalovaný v konaní ohrozujúcom, či poškodzujúcom poškodeného nepokračoval. Za týchto okolností konanie obžalovaného, ktoré sa aj z jeho pohľadu javilo ako potrebné na prekonanie útoku poškodeného nemožno hodnotiť ako obranu, ktorá by bola celkom zjavne neprimeraná útoku. Na základe vyššie uvedených skutočností, tak Krajský súd v Prešove dospel k záveru, že obžalovaný konal v nutnej obrane a preto čin nie je trestným činom.

53. Z rozsudku Okresného súdu Prešov vyplýva, že neprihliadol k výpovedi svedkyne manželky žalobcu zo dňa 18.06.2022, pretože táto bola realizovaná pred vznesením obvinenia A. B., pričom z jej obsahu výslovne nevyplýva, že podozrivým v tejto trestnej veci je práve on a že svedkyňa ako jeho manželka práve z tohto dôvodu má právo nevypovedať. Navyše pri tomto výsluchu nebola dodržaná zásada kontradiktórnosti, ktorá bola zachovaná až pri jej výsluchu dňa 18.07.2022.

54. Taktiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove vyplýva, že nie je možné považovať za dôvodnú žiadosť prokurátora, aby prihliadol na zápisnicu o výsluchu podozrivého z 18.06.2022 a túto prečítal.

55. Uviedol, že je síce pravdou, že podľa názoru prezentovaného v uznesení Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4Tdo/25/2021 je použiteľná ako dôkaz aj zápisnica o výsluchu zadržaného, avšak okrem toho, že ide iba o ojedinelé vybočenie z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR reprezentovanej, napríklad rozhodnutím 4Tdo/47/2014, 5Tdo/18/2018, ako aj Ústavného súdu pod sp. zn. I.ÚS 374/2020, avšak na predmetnú vec dané uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky použiteľné nie je. Už na základe prvotných úkonov bol zrejmé k akému konaniu došlo a na akých miestach boli zranenia poškodenému spôsobené a teda, že do úvahy prichádza aj právna kvalifikácia skutku ako obzvlášť závažného zločinu. Napriek tomu bol A. B. ako zadržaný - podozrivý dňa 18.06.2022 vypočutý bez obhajcu. Už z tohto dôvodu by takto získaná výpoveď bola nepoužiteľná v konaní pred súdom, pretože by predstavovala obchádzanie kogentných ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe. Navyac je potrebné zdôrazniť, že ust. § 258 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého prokurátor navrhol na verejnom zasadnutí čítať zápisnicu o výsluchu zadržaného podozrivého je treba v kontexte § 10 ods. 12 a ods. 13 Trestného poriadku vykladať takým spôsobom, že pod zápisnicou o skoršom výsluchu obžalovaného je treba rozumieť len takú zápisnicu o výsluchu obžalovaného, ktorú tento učinil v prípravnom konaní po vznesení obvinenia.

56. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že počas väzby pociťoval vysokú psychickú záťaž, okrem iného aj z dôvodu, že v prvom mesiaci výkonu väzby mal osláviť svoje okrúhle narodeniny a počas druhého mesiaca výkonu väzby mu bolo oznámené úmrtie brata. S manželkou bol v telefonickom kontakte a počas nasledujúcich mesiacov väzby ho mohla aj osobne navštíviť.

57. Od návratu z výkonu väzby si nevie nájsť zamestnanie a pociťuje odstup od spoluobčanov v obci, kde s manželkou žije. V minulosti sa zúčastňoval rôznych spoločenských akcií v obci, toho času toho schopný nie je a má problémy ísť medzi ľuďmi.

58. Uvedol, že v čase skutku bol už rok, resp. rok a pol nezamestnaný a zároveň vedel o mimomanželskom vzťahu svojej manželky s poškodeným, ale nevedel ako dlho tento vzťah trval.

59. Uvedené tvrdenie vyplýva aj z jeho výpovede v trestnom konaní zo dňa 20.06.2022, kedy uviedol, že je nezamestnaný a nedostáva žiadne sociálne dávky s tým, že ho vyživuje jeho manželka.

60. V predmetnom konaní uviedol, že fyzicky manželku napadol iba v minulosti, keď bol mladší. Z jeho výpovede v trestnom konaní zo dňa 20.06.2022 však vyplýva, že s manželkou sa hádajú, niekedy sa rozprávajú, niekedy milujú. Manželku napadol a veľakrát, keďže má veľmi zvláštnu povahu. Hučí do človeka až dovtedy, kým mu prasknú nervy a potom to rieši jednou-dvoma fackami.

61. Zároveň v predmetnom konaní uviedol, že aj keď si vypije, nerobí bordel a nikoho z okolia neobťažuje.

62. Zo znaleckého posudku č. 293/2022 vypracovaného v rámci trestného konania vyplýva, že sa v čase skutku nachádzal v stave ťažkého stupňa opitosti, až v stave akútnej otravy etylalkoholom.

63. Zo znaleckého posudku č. 49/2022 vypracovaného v trestnom konaní vo veci vyšetrenia duševného stavu žalobcu vyplýva, že poruchy psychiky a správania sú zapríčinené užívaním alkoholu so zistením syndrómu závislosti od alkoholu.

64. V predloženej odpise z registra trestov zo dňa 17.06.2022 sa uvádza, že žalobca má 5 záznamov v registri trestov, raz za vojenský trestný čin, 3 x za marenie výkonu úradného rozhodnutia a raz za ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, pričom mal opakovane nariadený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá. Vo výpise z evidencie priestupkov zo dňa 17.06.2022 sa uvádza, že žalobca má evidované 3 priestupky, pričom 2 sú za dopravné delikty a 1 proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil 19.08.2017 fyzickým útokom na manželku.

65. Zo správy o povesti obce C. zo dňa 12.07.2022 vyplýva, že žalobca je vedený na Mestskom úrade v D. ako nezamestnaný. Jeho správanie v mieste bydliska bolo doposiaľ na verejnosti slušné a nebolo prejednávané komisiou pre verejný poriadok. Aj keď sa jedná o rodinu, ktorá je známa nadmerným požívaním alkoholických nápojov, doposiaľ nebol obecnému úradu zo strany rodiny a spoluobčanov daný žiaden podnet na riešenie akýchkoľvek sporov a pokleskov. Z tohto dôvodu neboli menovanému uložené žiadne nápravné opatrenia.

66. Zo žaloby ďalej vyplýva, že zle znášal odlúčenie od svojej manželky, ktorá pre svoje zdravotné postihnutie je odkázaná aj na asistenciu tretích osôb.

67. Svedkyňa, manželka žalobcu vo svojej výpovedi uviedla, že veľmi ťažko znášala neprítomnosť svojho manžela z dôvodu, že pri manuálnych činnostiach v domácnosti a okolo rodinného domu bola odkázaná na jeho pomoc. V čase jeho neprítomnosti však musela požiadať o súčinnosť a pomoc starostku obce, rodinných príslušníkov alebo susedov. Vo svojej výpovedi potvrdila, že udržiavala mimomanželský pomer s poškodeným dlhší čas, podľa jej tvrdenia 10 až 12 rokov. Žalobca sa po návrate z výkonu väzby vyhýbal kontaktu s ľuďmi, väčšinu času trávil doma, odmietal ísť medzi ľuďmi, prvýkrát v čase konania omše pri kaplnke v obci. Odmietal chodiť medzi ľuďmi sám, vyžadoval si jej prítomnosť a až v súčasnosti ide sám aspoň do obchodu.

68. Aj keď jej osobne žiadna negatívna reakcia na osobu manžela zo strany občanov obce povedaná nebola, vedela, že to vyčítajú jej práve pre jej manželskú neveru.

69. Ďalší svedkovia, bezprostrední susedia žalobcu uviedli, že oni osobne neverili, aby sa takého skutku žalobca mohol dopustiť, ktorého označovali za dobrého chlapca, resp. nie špatného človeka. Zhodne uviedli, že ani zo strany spoluobčanov nepočuli akékoľvek negatívne reakcie na osobu žalobcu po skutku.

70. Žalobca podaním zo dňa 04.09.2023 predložil Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe a trestným stíhaním, v zmysle ktorého si uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 22 600 EUR.

71. Z podania Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 26.02.2024 vyplýva, že žiadosť žalobcu bola vyhodnotená ako nedôvodná.

72. Podľa § 8 ods. 5, 6 zákona č. 514/2003 Z.z.,

(5) Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak

a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie,

b) bol oslobodený spod obžaloby alebo

c) vec bola postúpená inému orgánu.

(6) Právo na náhradu škody nevznikne

a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama,

b) pri zahľadení odsúdenia alebo odpustení alebo zmiernení trestu udelením individuálnej milosti alebo amnestie prezidentom republiky,5)

c) ak súhlas daný poškodeným alebo príslušným štátnym orgánom, ktorý bol potrebný na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, bol vzatý späť, hoci sa tento súhlas podľa osobitného predpisu vyžaduje,6)

d) ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu, že je trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo ktorý ho podľa očakávania postihne, alebo že o skutku obvineného bolo už rozhodnuté iným orgánom disciplinárne, kárne alebo cudzozemským súdom alebo cudzozemským úradom a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,

e) ak došlo k podmienčnému zastaveniu trestného stíhania podľa osobitného predpisu,7)

f) ak bol schválený zmier podľa osobitného predpisu,8)

g) ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čin prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest,

h) ak ide o väzbu nariadenú v konaní o vydaní do cudziny; to neplatí, ak škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánov Slovenskej republiky, alebo

i) ak škoda bola spôsobená rozhodnutím cudzieho orgánu uznaného alebo prevzatého na výkon na územie Slovenskej republiky.

73. Podľa § 15 ods. 1,2 zákona č. 514/2003 Z.z.,

(1) Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

(2) Ak bola žadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

74. Podľa § 16 ods. 1-5 zákona č. 514/2003 Z.z.,

(1) Zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

(2) Príslušný orgán neprihliada na žadosť, ak žadosť nemá náležitosti podľa odseku 1 a poškodený na výzvu príslušného orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky žiadosti; tým nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa za splnenia podmienok podľa tohto zákona uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde.

(3) Ak žadosť už bola prerokovaná, príslušný orgán túto skutočnosť oznámi žiadateľovi s odôvodnením, že žadosť už bola prerokovaná a na opakovanú žadosť príslušný orgán ďalej neprihliada.

(4) Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že

neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

(5) Každý je povinný bezodplatne poskytnúť súčinnosť potrebnú pre predbežné prerokovanie návrhu príslušnému orgánu v lehote určenej príslušným orgánom.

75. Podľa § 17 ods. 1-4 zákona č. 514/2003 Z.z.,

(1) Uhradza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.1a)

(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhradza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

(4) Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.8a)

76. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že rozhodnutím Okresného súdu Prešov zo dňa 20.06.2022 pod sp. zn. 41Tp/76/2022 bol žalobca pre skutok, ktorý sa stal 17.06.2022 vzatý do väzby s tým, že táto začala plynúť dňa 17.06.2022 o 14:30 hodine.

77. Rozsudkom súdu I. inštancie zo dňa 27.03.2023 pod sp. zn. 41Tk/1/2022 bol žalobca uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov, vrátane ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou.

78. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 02.08.2023 pod sp. zn. 10To/24/2023 bol rozsudok Okresného súdu Prešov zrušený a žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že uvedený skutok nie je trestným činom. Po vyhodnotení dôkazov Krajský súd dospel k záveru, že žalobca v postavení obžalovaného konal v nutnej obrane.

79. Žalobca si predmetnou žalobou uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie v trvaní 412 dní v rozsahu 50 EUR za 1 deň väzby a 2 000 EUR za ujmu spôsobenú trestným stíhaním.

80. Samotné trestné stíhanie predstavuje zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, keďže je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä ak je obvinená zo závažného trestného činu predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v čl. 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozeráť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť, či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny.

81. Pri právnom posúdení základu nároku na náhradu škody súd I. inštancie postupoval v súlade s ustálenou judikatúrou a rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky, v súlade s čl. 2 ods. 1,2 základných princípov Civilného sporového poriadku, keďže štát zodpovedá aj za škodu, ktorá bola poškodenému spôsobená začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným

odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Pri posudzovaní základu nároku sa tu neposudzuje správnosť rozhodnutia orgánov štátu z hľadiska prípadného porušenia právnej povinnosti a zavinenia, rozhodujúcim kritériom pre posúdenie zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je procesný výsledok tohto konania. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je to, aby každá ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu bola odčinená. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je totižto neskorší výsledok trestného konania (Najvyšší súd Slovenskej republiky 4 MCdo/15/2009 , 3Cdo/194/2010).

82. Taktiež z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 540/2016 a III. ÚS 754/2016 vyplýva právny názor, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, či zastavením trestného stíhania je potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 Listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahuje do základných práv jednotlivca. V tejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo. Ak orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k stíhanej osobe o postup porušujúci základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenie za všetky úkony, ktorými bol zo strany štátu podrobený.

83. Pokiaľ ide o predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, tieto sú v zákone č. 514/2003 Z.z. vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných z ust. § 8 ods. 5 citovaného zákona teda, že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajú z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z.z. je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6. Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z.z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Ako je uvedené v stále aktuálnom právnom názore publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydanéj Najvyšším súdom ČSSR pod R 35/1977 nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby (§ 71 Trestného poriadku) alebo jej trvania (§ 76 Trestného poriadku), ale treba, aby si obvinený sám väzbu zaviniel. Aj keď pritom zákon len príkladom uvádza, ktoré konanie obvineného treba považovať za zavinenie väzby, rozhodne vždy predpokladá určité konanie obvineného, ktorým dal príčinu na uvalenie väzby (Najvyšší súd Slovenskej republiky 9Cdo/161/2022).

84. Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu malo by byť preukázané určité konanie obvineného, napríklad pôsobenie na znalca, zastrašovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a podobne, ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto jednoznačne vidieť zavinenie na uvalenie väzby len v tom, že okresný prokurátor zdôvodnil vzatie do väzby konštatovaním, že išlo napr. o osobu niekoľkokrát súdne trestanú pre majetkové a iné delikty a vzhľadom na osobu páchatela je nebezpečenstvo, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a trestu a že je tu dôvodná obava, že by mohol i naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy. Zrejme nepôjde taktiež o zavinenie na vzatí do väzby ani vtedy, keď sa obvinený ku spáchaniu trestného činu nepriznal alebo odmieta vypovedať a tak svojím konaním vzbudzuje dôvodné obavy, že by mohol mariť vyšetrovanie pôsobením na svedkov alebo spoluobvinených (napr. 8Cdo/134/2020, 2Cdo/154/2019, 5Cdo/40/2019, 9Cdo/161/2022).

85. Dôvod zavinenia väzby nie je možné vidieť ani v priznaní osoby ku skutku, resp. prejavením ľútosti takej osoby pred sudcom pre prípravné konanie. Významný je výsledok, s ktorým sa konanie skončilo a za ktorý následne nesie štát nepopierateľne zodpovednosť, ktorú nemožno presunúť na inú osobu

akýmkoľvek zbavením sa zodpovednosti, konkrétne tvrdením o zavinení väzby žalobcu priznaním sa, resp. oľutovaním skutku (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23.05.2023 pod sp. zn. 1Cdo/86/2022).

86. Súčasne podmienkou priznania nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nie je povinnosť podania opravného prostriedku proti uzneseniu o väzbe. Vyplýva to priamo zo znenia § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nepodmieňuje povinnosťou podať proti uzneseniu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok a nepodanie sťažnosti alebo iného opravného prostriedku proti rozhodnutiu o väzbe neuvádza ani ako okolnosť vylučujúcu vznik takéhoto práva, ktoré okolnosti inak taxatívne vymenúva ods. 6 tohto ustanovenia. Pre vznik zodpovednosti podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. sa nevyžaduje, aby rozhodnutie o vzatí do väzby bolo pre nezákonnosť zrušené. Podstatné je, či poškodený na základe väzobného rozhodnutia väzbu skutočne vykonal a či mu v príčinnej súvislosti s ním vznikla škoda, pričom rozhodujúcou okolnosťou je spôsob skončenia, teda výsledok trestného konania (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.09.2019 pod sp. zn. 6Cdo/75/2017).

87. V konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri jej výkone, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe je štát tou procesnou stranou, ktorá musí preukázať existenciu skutočností vylučujúcich vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. (uznesenie Ústavného súdu SR z 29.06.2021 pod sp. zn. I. ÚS 273/2021).

88. Je nesporné, že rozhodnutie o vzatí žalobcu do väzby v predmetnej trestnej veci uznesením zo dňa 20.06.2022 pod sp. zn. 41Tp/76/2022 bolo odôvodnené ust. § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku, teda tzv. útekovou väzbu výlučne pre hrozbu vysokého trestu a preventívnu väzbu pre obavu, že sa žalobca pokúsi realizovať vyhrážky s poukazom na jeho nezhody s poškodeným.

89. Žalovaný považoval za okolnosti vylučujúce zodpovednosť štátu za škodu v zmysle ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. výlučne v odôvodnení rozhodnutia súdu o vzatí žalobcu do väzby, teda s poukazom na to, že bol v minulosti 5 x súdne trestaný, dopustil sa celkovo 3 priestupkov, okrem dopravných deliktov aj priestupku proti občianskemu spolunažívaniu fyzickým napadnutím manželky, ako aj agresívnym správaním sa žalobcu voči poškodenému.

90. V zmysle vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít je však možné konštatovať, že skutočnosti uvádzané žalovaným nie sú skutočnosťami, ktoré by mali za následok zánik zodpovednosti štátu za škodu v zmysle ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z..

91. Ako dôvod zavinenia väzby neobstojí ani tvrdenie, že práve pre agresívne správanie žalobcu voči poškodenému boli splnené zákonné podmienky pre jeho vzatie do väzby. Z výsledkov vykonaného dokazovania v trestnom konaní nesporne vyplýva, že nie žalobca, ale poškodený bol primárnym agresorom, ktorý ako prvý opakovane fyzicky napadol žalobcu, ktorý sa iba primeraným spôsobom bránil voči jeho útoku a preto jeho konanie nemohlo byť kvalifikované ako trestný čin, nakoľko spĺňalo znaky nutnej obrany. Aj z predloženého znaleckého posudku vyplýva, že žalobca nebol jadrový agresor a prípadné heteroagresívne správanie sa u neho objavilo skôr vyprovokovaním. Nie je konfliktným, ani aktívne provokujúcim typom osobnosti, obvykle sa nedostáva do problémov kvôli svojmu správaniu a v záťažových situáciách má sklon nereagovať agresívne, ale skôr vyhýbavo, únikovo, podriadivo.

92. Súd I. inštancie v predmetnom konaní nevyhovел návrhu žalovaného na vykonanie dokazovania oboznámením zápisníc o výsluchu žalobcu, ako aj jeho manželky dňa 18.06.2022 z dôvodu, že uvedené dôkazy boli v trestnom konaní hodnotené ako neprípustné procesné prostriedky, okrem iného aj z dôvodu porušenia práva žalobcu na nutnú obhajobu.

93. Na podporu správnosti svojho procesného postupu, súd I. inštancie poukazuje na vyššie citované rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 273/2021 o sťažnosti žalovaného v obdobnej veci, z bodu 42 odôvodnenia ktorého vyplýva, že ani v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nemôžu všeobecné súdy ignorovať záver všeobecných súdov rozhodujúcich v

trestnej veci obvineného o nezákonnosti dôkazov zabezpečených orgánmi činnými v trestnom konaní, ktorá skončila oslobodením obvineného spod obžaloby.

94. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (čl. 6 ods. 1 CSP).

95. Jedným z prvkov, ktorý by bolo možné zohľadniť pri posudzovaní prípustnosti nezákonného dôkazu je záujem na ochrane slabšej strany sporu. V konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, však v žiadnom prípade nemožno hovoriť o slabšom procesnom postavení protistrany, ktorou je štát.

96. V bode 46 až 48 odôvodnenia sa Ústavný súd Slovenskej republiky zaoberal aj argumentáciou žalovaného v súvislosti s rozhodnutiami Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. II. ÚS 366/04 a II. ÚS 1774/14.

97. Konštatoval, že nie je ústavne akceptovateľné, aby všeobecné súdy, pre ktoré požiadavka, aby bol konkrétny spor rozhodnutý spravodlivo, rezignovali na vnútroštátnu právnu úpravu dokazovania, pretože práve tá je pre nich záväzná.

98. Ústavný súd upriamil pozornosť sťažovateľa na to, že aj Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí pod sp. zn. II. ÚS 1774/14 vychádzal zo záujmu na ochranu slabšej strany sporu, konkrétne zamestnanca v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, ktorý okrem audio nahrávky vyhotovenej súkromne bez súhlasu dotknutých osôb, nedisponoval žiadnym iným priamym dôkazom. Ústavný súd Českej republiky v uvedenom rozhodnutí dospel k záveru, že v tomto type konania nemožno dôkazy uvedeného typu, ak sú predkladané zamestnancom ako žalobcom, odmietat' len s odkazom na to, že ide o prejavy osobnej povahy hovoriacich osôb, čím sa bránila protistrana v konaní, teda zamestnávateľ. Ústavný súd konštatoval, že pokiaľ sa sťažovateľ v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci dožadoval vykonania testu proporcionality všeobecnými súdmi, nedefinoval pritom svoje hmotné právo, porušenie ktorého sa malo nezákonnými dôkazmi preukázať v tomto type konania. Zároveň netreba opomínať, že dôkazná pozícia štátu v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nie je totožná s dôkaznou pozíciou zamestnanca fyzickej osoby, ktorá si súkromne vyhotovila zvukový záznam bez súhlasu dotknutých osôb. Zároveň uviedol, že sa stotožňuje s názorom Ústavného súdu Českej republiky prezentovaného v rozhodnutí I. ÚS 215/2012 teda, že osoba, proti ktorej je vedené trestné stíhanie, je proti orgánom štátu v nevýhode už preto, že štát disponuje odborným aparátom vyškoleným v znalosti práva, metód vedenia vyšetrovania, má k dispozícii zázemie odborných pracovísk, ktoré môžu podľa potreby konkrétneho vyšetrovania pre orgány trestného konania uskutočňovať vyhodnocovanie jednotlivých dôkazov za použitia najmodernejších technológií. Preto je spravodlivé, aby za situácie, keď je možné preukázateľne dospieť k záveru, že orgán činný v trestnom konaní zjavne vybočil z intencií zakladajúcich dôvodnosť trestného stíhania, trestne stíhanej osobe priznať náhradu škody.

99. Pokiaľ ide o rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. II. ÚS 366/04, Ústavný súd konštatoval, že uvedené rozhodnutie sa týkalo skutkovo a právne odlišného prípadu, v ktorom bol sťažovateľ obvinený pre trestný čin pohlavného zneužívania.

100. V uvedenej veci sťažovateľ pred všeobecnými súdmi uvádzal, že sa domnieval, že pohlavný styk s osobou mladšou nie je v Českej republike trestným činom, hrozil mu vysoký trest, zdržoval sa na viacerých miestach v Českej republike, pričom nemal legalizovaný pobyt na území Českej republiky, žiadal o vízum do Spolkovej republiky Nemecko a pred matkou maloletej sa zmienil, že mieni opustiť Českú republiku, preto všeobecné súdy dospeli k záveru, že vzatie do väzby bolo vyvolané zavineným konaním sťažovateľa - obvineného.

101. Na základe vyššie uvedených skutočností, preto súd dospel k jednoznačnému záveru, že základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 8 ods. 5 v spojení s ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. je daný.

102. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha však nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná. Musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadostučinenie podľa prvého ods. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne (R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12.12.2012 pod sp. zn. 7Cdo/145/2011).

103. Podľa názoru súdu I. inštancie, v prejednávanej spore iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením a to predovšetkým vzhľadom na okolnosti trestnej veci, kedy žalobca bol trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vraždy, za ktorý mu hrozil trest odňatia slobody v trvaní 15 až 20 rokov a zároveň po celú dobu trestného stíhania bol väzobne stíhaný.

104. Pri priznaní nemajetkovej ujmy súd I. inštancie postupoval v súlade s kritériami uvedenými v § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. zohľadňujúc špecifiká a osobitosť daného prípadu tak, aby žalobcovi bolo priznané spravodlivé zadostučinenie primerané intenzite ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej, aj spoločenskej s prihliadnutím na jeho osobu, jeho doterajší život, ako aj závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo.

105. Primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa v tomto prípade vzťahuje nielen na väzbu, ale aj na samotné trestné stíhanie, ktoré zodpovedalo dĺžke väzobného stíhania.

106. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu, súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky, ktorými sú povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti. Pri hodnotení následkov neoprávneného držania vo väzbe v osobnej sfére poškodenej osoby je treba vychádzať z toho, že samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady do slobody pohybu, či do práva na súkromie a že v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe spôsobí ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby. Ďalej spôsobuje stres, neistotu, úzkosť a podobne. Navyiac je treba prihliadnúť k ďalším individuálnym okolnostiam jednotlivého prípadu, akými môžu byť životné podmienky vo väzobnej väznici, možnosť kontaktu poškodenej osoby s rodinnými príslušníkmi a s okolím, s tým súvisiace porušenie práva na rodinný život a podobne. Prípadne je treba sa zaoberať tiež dopadom uvalenia väzby do profesného života jedinca, do jeho spoločenskej povesti a cti (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11.01.2012 pod sp. zn. 30Cdo/2357/2010).

107. Pri samotnom trestnom stíhaní je nevyhnutné prihliadať na povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a hlavne dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodeného, ako aj okolnosti, za ktorých k ujme došlo. Je nesporné, že väzobné a trestné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho súkromný život už len tým, že prebehlo trestné stíhanie, opodstatnenosť a dôvodnosť ktorého napokon nebola preukázaná, lebo súd žalobcu oslobodil spod obžaloby a podľa názoru súdu už len samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať u osoby vážnu traumú a pocity frustrácie. Závažnosť ujmy bola podľa názoru súdu I. inštancie umocnená už len tým, že po celú dobu trestného stíhania bol žalobca väzobne stíhaný za skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu, za ktorý mu hrozil trest odňatia slobody v trvaní 15 až 20 rokov. Možno predpokladať, že väzobné a trestné stíhanie, ktoré trvalo 412 dní výrazne zasiahlo žalobcu a zanechalo negatívne následky na jeho psychike, najmä ak sa tak stalo v jeho obydli a žalobca sa bol nútený brániť pred útokom inej osoby, pričom jeho obrana bola predmetom trestného stíhania. Náhla zmena života (väzobné stíhanie), neistota a aj prebiehajúci súdny spor trvajúci viac ako rok, keď človek neustále myslí iba na vzniknutú situáciu, v danom momente pre neho ťažko riešiteľnú, považujúc za krivdu spáchanú na jeho osobe, to všetko muselo výrazným spôsobom zasiahnuť do osobnostnej sféry žalobcu.

108. Na druhej strane však súd I. inštancie nemohol prehliadnúť špecifiká predmetného prípadu, týkajúce sa súkromného, spoločenského, ako aj profesného života žalobcu.

109. V čase skutku bol žalobca nezamestnaný a ako sám uviedol v rámci trestného konania živila ho manželka zo svojho dôchodku.

110. V obci, v ktorej žalobca trvale žil, mali žalobca, ako aj jeho manželka povest' osôb, ktoré nadmerným spôsobom požívali alkoholické nápoje. Samotným znaleckým skúmaním v trestnom konaní bolo zistené, že v čase skutku bol žalobca v stave ťažkej opitosti, až stave akútnej otravy etylalkoholom s tým, že bol mu diagnostikovaný syndróm závislosti na alkohole.

111. Pokiaľ žalobca argumentoval tým, že väzobné a trestné stíhanie vážnym spôsobom zasiahlo aj do jeho súkromného života s manželkou, súd I. inštancie musel prihliadnuť na to, že ich vzťah v čase skutku bol vážne narušený už len tým, že samotný žalobca v priebehu trestného stíhania priznal, že manželku viackrát, opakovane fyzicky napadol, keď ho vyprovokovala svojím správaním. Za fyzické napadnutie manželky bol aj priestupkovo riešený ešte v roku 2017, pričom jeho manželka udržiavala milenecký pomer s poškodeným podľa svojho tvrdenia 10 až 12 rokov. Zároveň z jej výpovede v trestnom konaní zo dňa 08.07.2022 vyplýva, že posledný milenecký pomer s poškodeným mala pred týždňom, teda v čase, kedy bol už žalobca väzobne stíhaný.

112. Zároveň v predmetnej veci nebol zistený akýkoľvek negatívny zásah do jeho spoločenského života, ktorý by sa prejavil v negatívnom vnímaní jeho osoby medzi spoluobčanmi. Práve výsluchmi bezprostredných susedov žalobcu bolo zistené, že tohto vnímali ako dobrého človeka a neverili tomu, že by sa mohol dopustiť skutku, ktorý sa mu kládol za vinu. Súčasne nepotvrdili existenciu akýchkoľvek negatívnych reakcií voči žalobcovi pre uvedený skutok zo strany iných občanov obce. Samotná manželka žalobcu jednoznačne potvrdila, že nezaznamenala negatívne reakcie voči manželovi po skutku zo strany občanov obce, tieto boli zamerané iba voči nej s tým, že ku skutku došlo pre jej manželskú neveru.

113. Podľa názoru súdu I. inštancie primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať, resp. určovať okrem iného aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku, ako napr. zákon č. 274/2017 Z.z. ,v zmysle ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (suma 16 150 EUR pri skutku spáchanom v roku 2022). Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške 50-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu činu - suma 32 300 EUR pri skutku spáchanom v roku 2022; a pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 10-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu - suma 6 460 EUR pri skutku spáchanom v roku 2022.

114. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Iltahti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6MCdo/15/2012 z 30.09.2013).

115. S prihliadnutím na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, najvyšších súdnych autorít, ako aj s prihliadnutím na výšku náhrady škody, ktorá sa priznáva podľa vyššie citovaného zákona č. 274/2017 Z.z. obetiam trestných činov, považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie žalobcu sumu 8 000 EUR.

116. Súd I. inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy vyššej akú priznáva zákon č. 274/2017 obetiam trestného činu obchodovania s ľuďmi, znásilnenia, či sexuálneho násillia, videl v závažnosti ujmy, ktorá žalobcovi trestným stíhaním vznikla a to jeho väzobným stíhaním po celú dobu vedenia trestného stíhania v trvaní 412 dní, ako aj hrozbe výšky trestu pre skutok, ktorý mu bol kladený za vinu v súvislosti so spáchaním obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu v trvaní 15 až 20 rokov.

117. Na druhej strane však žalobcom požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd I. inštancie považoval za neprimeranú s prihliadnutím na vyššie uvedené špecifiká (bod 109 – 112 odôvodnenia), týkajúce sa jeho profesného, súkromného, ako aj spoločenského života a skutočnosť, že v priebehu väzobného stíhania bol s manželkou v dennom telefonickom kontakte a raz mesačne v osobnom kontakte, s prihliadnutím na to, že v minulosti bol trestne stíhaný raz pre vojenský trestný čin, 3 krát za marenie výkonu úradného rozhodnutia a raz za ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky, pričom opakovane mal nariadený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá a súčasne mal evidované 3 priestupky, z toho 2 za dopravné delikty a 1 proti občianskemu spolunažívaniu z dôvodu fyzického napadnutia manželky.

118. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd I. inštancie odkazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, kedy v zmysle záverov rozhodnutia pod sp. zn. 7Cdo/339/2021 (podobne aj pod sp. zn. 4Cdo/48/2017 a 4Cdo/257/2019) štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy si poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník dostáva do omeškania a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6 mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť veriteľovi tiež úroky z omeškania. K vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6 mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z..

119. Z ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojuje nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

120. Je nesporné, že žalovaný oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody vypracoval podaním dňa 26.02.2024, ktoré bolo žalobcovi doručené 29.02.2024, potom nárok na zákonný úrok z omeškania v zmysle ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. vznikol žalobcovi z priznanej nemajetkovej ujmy od 01.03.2024 podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vo výške 9,5 % ročne.

121. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

122. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

123. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

124. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

125. Civilný sporový poriadok nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 CSP., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 CSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k CSP, nakladateľství C. H. BECK).

126. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium

procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

127. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy, ktorej výška závisí od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strany sporu, čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu, preto mu patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

128. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume nemajetkovej ujmy v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

2 29C/50/2024

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.